

Hornstull

Hornstull i början av 1930-talet. Den nya bostadsbebyggelsen är på gång där Bergsunds verkstäder låg. Det gamla tullhuset vid gamla brofästet är ännu ej rivet och Liljeholmsbadet är nytt och fräscht. Fotograf okänd, Stockholms stadsmuseum.

Horn, som kan betyda "utskjutande terrängparti", är ett av de äldsta platsnamnen på Södermalm. Redan 1422 omnämns Niclis som tegelmästare på Stockholms första tegelbruk, Hornsbruk. Det låg där nu Hornstulls servicehus ligger. Leran togs på slänterna mot Mälaren och bruket var igång in på 1600-talet.

Färjetrafiken mellan Södermalm och Liljeholmen började 1661 men efter några år byggdes en flottbro. Lilla tullen som låg längre österut flyttades till brofästet, ungefär där nu Liljeholmsbadet ligger. Platsen kallades därefter Hornstull. År 1770 byggdes porthus och portvalv av sten vid flottbrons landfäste. Tullhusen hade spelat ut sin roll vid mitten av 1800-talet men revs först 1933.

Den nuvarande Liljeholmsbron byggdes 1928 i samband med Hammarbyledens tillkomst. Bron flyttades så att brofästet anslöt till Hornsgatan. Den breddades 1956 med ytterligare ett spann.

Under 1700-talet anlades flera fabriker längst västerut på Södermalm. Det uppstod i området en arbetarklass som slet i de

nyanlagda fabriker. Det var en skärande kontrast mellan rika och fattiga. Här låg ståtliga malmgårdar som Kristinehov, Jakobsberg och Ekermanska gården sida vid sida med arbetarnas små fattigkåkar.

Bergsundsområdet längst väster ut var helt präglad av industriverksamhet. Namnet kommer från malmgården Bergsund som låg på ett berg och vette ut mot ett sund, Liljeholmsviken. Här fanns vid 1700-talets början en klädesfabrik och senare ett gjuteri. De följande seklerna fram till 1930-talet var det framför allt järn- och maskinindustri och från mitten av 1800-talet varvsindustri som bedrevs i Bergsund.

Numera återstår inget från denna långa intensiva industriepok. Alla fabriksbyggnader revs för att lämna plats för den bebyggelse som finns här idag. Det är bara gatu- och kvartersnamnen som minner om forna tiders verksamheter.

Tunnelbanestation Hornstull invigdes 1964.